

قطب علمی آموزش پزشکی جامعه نگر
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

کاتالوگ پروژه آموزشی – اجرایی قطب علمی پزشکی جامعه نگر

عنوان

پروژه آموزشی – اجرایی

توانمندسازی کارورزان پزشکی در زمینه حوادث شغلی به صورت حضور کارورزان در واحد

طب کار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

در راستای توسعه و نوآوری در آموزش پزشکی

تهیه و تدوین

دکتر سهیلا رشادت

پروژه آموزشی - اجرایی
توانمندسازی کارورزان پزشکی در زمینه حوادث شغلی به صورت حضور کارورزان در واحد طب
کار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام صاحب فعالیت نوآورانه-ایده : دکتر سهیلا رشادت (ریاست قطب علمی پزشکی جامعه‌نگر، نماینده علمی قطب، مسئول عرصه پزشکی جامعه‌نگر
مجری : دکتر سهیلا رشادت
یرای اولین بار در سطح دانشگاه

همکاران اجرایی : دکتر سیروس نصیری ریاست مرکز بهداشت شهرستان - دکتر اکبر تبریزی پزشک طب کار ، خانمها مهندس رضاعلی ، لیلا نظری و فرجی کارشناسان بهداشت حرفه ای - آقای مهندس رزمجو ادیومتریست - خانم نسرین اعظمی اپتومتریست
واحد آموزش قطب : سیروس کبودی
واحد پایش قطب : رضا خورشیدی فر
مکان آموزش: مرکز طب کار، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

زمان عملیاتی شدن پروژه: ۱۳۹۲/۸/۲۴

گروه هدف:

▪ دانش‌آموختگان کارورز پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

بیان مسأله

اشتغال به عنوان یکی از تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت در ساختار وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تعریف شده است و مطالعات متعدد حاکی از تأثیر این عامل بر سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی افراد است. از سوی دیگر در سیاست تحول نظام سلامت تحقق رویکرد همه‌جانبه به موضوع سلامت و پاسخگویی کلیه نهادهای موثر کشور به مقوله سلامت مورد تأکید قرار گرفته است. همچنین در سیاست‌های این سند بر روز آمد نمودن برنامه‌های سلامت مبتنی بر ارتقاء سلامت و کاهش عوامل خطر و افزایش سطح حفاظت‌های سلامت توجه خاص شده است، به نحوی که در سیاست ۱۰ این سند ملی بر توسعه کیفی و کمی هدفمند (پاسخگو، جامعه‌نگر و عادلانه) آموزش علوم پزشکی در ساختار ادغام یافته با ارائه مراقبت‌های سلامت متناسب با نیازهای جامعه و گسترش دانش متناسب با سند تحول و توسعه آموزش پزشکی کشور یادآوری شده است. لذا قطب علمی پزشکی جامعه‌نگر با رویکرد به دید Holistic به سلامت و در راستای اهداف خود که همانا آموزش به دانشجویان پزشکی مبتنی بر جامعه است، گذراندن دوره آموزشی آشنایی با آسیب‌های شغلی صاحبان حرف و مشاغل مراجعه‌کننده به واحد طب کار را در دستور کار خود قرار داد.

هدف کلی

توانمندسازی کارورزان پزشکی در زمینه حوادث شغلی به صورت حضور کارورزان در واحد طب کار دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

اهداف مورد تأمین در این پروژه در چند سطح مد نظر قرار گرفت:

➤ اهداف مورد تأمین در این پروژه در سطح دانشگاه:

۱- پاسخگویی دانشگاه به جامعه

۲- ایجاد فضای مشارکت در سطح دانشگاه

➤ اهداف مورد تأمین در این پروژه در سطح معاونت محترم آموزشی:

حرکت قطب در جهت تقویت آموزش در سطح دانشگاه

➤ اهداف مورد تأمین در این پروژه در سطح مرکز محترم بهداشت:

۱- تعامل مرکز محترم بهداشت با قطب علمی پزشکی جامعه نگر در عملکرد قطب به اهداف و رسالت خود.

۲- تعامل مرکز محترم بهداشت با قطب علمی پزشکی جامعه نگر در راستای آموزش دانشجویان پزشکی.

➤ اهداف مورد تأمین در این پروژه در سطح قطب

۱- عمل نمودن قطب به نقشه راه قطب

۲- تعهد به اسناد بالادستی

۳- حرکت قطب در مسیر پاسخگویی به جامعه

۴- حرکت قطب در مسیر سیاستگذاری آموزشی برای دانشگاه

۵- حرکت قطب در مسیر مدیریت آموزشی پزشکی با تمرکز بر سیستم بهداشتی در دانشگاه

۶- حرکت قطب در جهت تقویت آموزش در دانشگاه

۷- ایجاد فرصت برای یادگیری

۸- ایجاد بستر برای یادگیری

۹- تماس با جامعه کارگران و افرادی که مسئولیت حرفه در کارگاهها و کارخانجات را دارند.

۱۰- یادگیری در سیستم بهداشتی.

۱۱- فراگیری کار با تیم

➤ اهداف مورد تأمین در سطح دانشجویان.

۱. آشنا کردن کارورزان با آسیب‌های شغلی و تأثیرات آن بر سلامت

۲. آشنا کردن کارورزان با واحد بهداشت حرفه‌ای و شرح وظایف آن با لمس عینی آن

۳. آشنا کردن کارورزان با نحوه پایش مشاغل و متغیرهای مورد بررسی در آن
۴. ایجاد بستری مناسب برای تعامل دانشجو با صاحبان مشاغل و کارگران
۵. ایجاد درک درست از نحوه تأثیرگذاری آسیب‌های شغلی بر جامعه هدف با ارزیابی عوامل زیان‌آور شغلی در زمینه عوامل فیزیکی - شیمیایی، بیولوژیک، ارگونومی و روانی.
۶. ایجاد درک درست از نقش ابزارها و تکنولوژی مورد استفاده در پایش مشاغل و موارد کاربرد آنها (اسپیرومتری، ادیومتری، اپتومتری، X.Ray، آزمایشات بیوشیمی مورد استفاده و ...)
۷. آشنا کردن کارورزان با تست‌های مورد استفاده و نحوه انجام هر یک از آنها
۸. آشنا کردن کارورزان با پرونده مشاغل و نحوه پذیرش آنان و پیگیری و معاینات ادواری مشاغل
۹. ارتقاء مهارت‌های بهداشتی و حرفه‌ای دانشجویان در رابطه با موضوع.
۱۰. ارتقاء دانسته‌های بهداشتی دانشجویان در رابطه با موضوع.
۱۱. توانمند شدن دانشجویان در زمینه مواجهه با بخشی از انتظارات شغلی از آنان پس از فراغت از تحصیل
اجرای این پروژه آموزشی نیازمند این الزامات می‌باشد.

الزامات علمی:

- ۱- وجود دیدگاه جامعه‌نگر.
- ۲- بررسی متون و منابع.
- ۳- وجود انگیزه و حساسیت در پاسخگویی سیستم دانشگاهی به جامعه و به دانش‌آموختگان.
- ۴- استفاده از تجارب.
- ۵- مشخص نمودن چارچوب‌های ارائه خدمت.

الزامات اجرایی:

- الف) امکان سنجی اجرای برنامه.
- ب) برنامه ریزی آموزشی.
- ج) مدیریت اجرایی صحیح برنامه.
- د) نیروی انسانی لازم، کارآمد، مجرب و متخصص و دلسوز.
- و) وجود انگیزه برای پیشبرد برنامه آموزشی.

ه) رویارویی صحیح با چالش‌ها در طی فرآیند.

الزامات اداری:

۱- پایبندی به اسناد بالادستی.

۲- وجود تعهد و پاسخگویی سیستم به نیازها.

۳- حمایت و پشتیبانی.

۴- هماهنگی.

در این رابطه قطب علمی پزشکی جامعه نگر با تمرکز بر رسالت و اهداف خود مبتنی بر پاسخگویی به جامعه نسبت به ساماندهی آموزش کارورزان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه اقدام به تدوین و اجرای این پروژه آموزشی نمود.

مقدمات اجرای کار:

ابتدا ضمن بررسی متون مبتنی بر خلأهای آموزشی و شرایط موجود در سطح کشور از دیدگاه منتقدان آموزش پزشکی در خصوص عدم تماس دانش‌آموختگان پزشکی با جامعه و نیاز سیستم آموزش پزشکی عمومی به یادگیری در جامعه، در مقاطع کارآموزی و کارورزی و علی‌الخصوص مقطع کارورزی پزشکی، ایده تقویت علمی و حرفه‌ای دانش‌آموختگان (پزشکی) دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه توسط نماینده علمی قطب علمی (پزشکی جامعه نگر) طراحی شد.

در جهت عملکرد به این مأموریت نماینده علمی قطب (دکتر سهیلا رشادت) ایده خود را بصورت پروژه آموزشی- اجرایی "توانمند سازی کارورزان پزشکی با حوادث شغلی بصورت امکان‌سازی استقرار کارورزان در واحد طب کار دانشگاه طراحی نمود.

مقدمات کار بصورت مکاتبه و بصورت تشکیل جلسه با ریاست محترم مرکز بهداشت شهرستان و معرفی کار و سپس درخواست در جهت معرفی نماینده آن معاونت در حوزه طب کار به قطب و سپس برنامه ریزی در جهت حضور فیزیکی دانشجویان در واحد طب کار و دریافت آموزش‌های لازم در خصوص موضوع انجام شد.

در همین رابطه هریک از کارورزان معرفی شده به عرصه موظف گردیدند که در هر دوره آموزشی خود در این مجموعه طبق کوریکولوم آموزشهای لازمه را در این ارتباط از پزشک طب کار و زیر مجموعه های ایشان (کارشناسان مسئول واحدها) ادیومتری، اپتومتریست، کارشناس بهداشت حرفه ای و همچنین کارشناس مسئول واحد اسپیرمتری دریافت نمایند و مستقیماً با نحوه پایش از مراجعین و شاغلین در کارخانجات و کارگاه ها و به دیگر مشاغل به واحد طب کار و تشکیل پرونده و ارزیابی عوامل زیان آور شغلی اعم از عوامل فیزیکی (سر و صدا، ارتعاش، اشعه غیر یونیزان و یونیزان استرس)، عوامل شیمیایی (گرد و غبار، دمه فلزات، حلال ها، آفت کش ها، گازها و ...)، عوامل بیولوژیک (گزش، باکتری، ویروس، انگل و ...)، عوامل ارگونومیک (ایستادن یا نشستن طولانی مدت، کار تکراری و ...)، روانی (نوبت کاری، و صاحبان مشاغل و نحوه انجام تست های تنفسی، بررسی های شنوایی و بینایی آشنا گردند.

روش کار:

مرحله اول:

در این پروژه ضمن فراهم سازی مقدمات کار، پیش بینی شد که اجرای این برنامه منجر به توانمندسازی کارورزان در محورهای زیر گردد:

محور ۱ - توانمندسازی دانش آموختگان پزشکی در حوزه آسیب های شغلی و تأثیرات آن بر سلامت

محور ۲ - توانمندسازی دانش آموختگان در حوزه نحوه پایش مشاغل و متغیرهای مورد بررسی در آن

محور ۳ - توانمندسازی دانش آموختگان در حوزه تعامل با صاحبان مشاغل و کارگران

محور ۴ - توانمندسازی دانش آموختگان در حوزه آشنایی با پرونده مشاغل و نحوه پذیرش آنان و پیگیری و

معاینات ادواری مشاغل

محور ۵ - توانمندسازی دانش آموختگان در حوزه ایجاد درک درست از نحوه تأثیرگذاری آسیب های

شغلی بر جامعه

مرحله دوم:

تشکیل جلسه ریاست قطب با ریاست محترم مرکز طب کار، به منظور شرح پروژه، کسب موافقت با اجرای پروژه و هماهنگی جهت اجرای آن و تعیین زمان بندی مورد نظر جهت شروع اجرای پروژه

مرحله سوم:

در جهت امکان سازی اجرای محورهای این پروژه اقدامات ذیل انجام شد: ۱- بازدید از واحدهای مختلف طب کار. ۲- هماهنگی و وهمفکری جهت نحوه آموزش دانشجویان و اهم مطالب مورد آموزش. ۳- مشخص نمودن کارشناس مسئول آموزش. ۴- انجام مکاتبات و هماهنگی های اداری لازم.

مرحله چهارم:

در این مرحله از اجرای پروژه، استفاده بهینه از مرکز طب کار و قرار دادن آن به عنوان برنامه آموزشی گروه آموزشی عرصه پزشکی جامعه نگر توسط نماینده علمی قطب علمی پزشکی جامعه نگر طراحی و نهایی گردید.

مرحله پنجم:

آئین نامه و ضوابط اجرای پروژه و شرایط اجرایی شدن آن و تقسیم کار برای اجرای پروژه، توسط نماینده علمی قطب طراحی شد.

مرحله ششم:

مکاتبات با مسئولین ذی صلاح دانشگاه در خصوص اجرای پروژه اطلاع رسانی شد.

مرحله هفتم:

انتظارات قطب علمی پزشکی جامعه نگر در این پروژه به نماینده محترم مرکز طب کار اعلام شد.

مرحله هشتم:

برنامه آموزشی کارورزان پزشکی در واحدهای طب کار با هماهنگی نماینده محترم واحد طب کار طراحی گردید.

مرحله نهم:

توجیه کارورزان پزشکی در خصوص نحوه حضور آنان در مرکز طب کار و ضوابط و مقررات قطب در این ارتباط که این امر با هماهنگی نماینده علمی قطب، واحد آموزش قطب به کارورزان ارائه می نماید.

مرحله دهم:

استقرار کارورزان در واحد طب کار و اختصاص دادن سرویس و راننده قطب به اجرای پروژه و اعزام دانشجویان به واحد طب کار

مرحله یازدهم:

نظارت بر حسن اجرای پروژه. این پروژه توسط قطب هدایت، مدیریت نظارت و اجرا می‌گردد. لذا طراحی فرمت، پایش، نظارت و تعیین کردن کارشناس پایش توسط نماینده علمی قطب انجام شد.

نتایج حاصل از فعالیت

با اجرای این فرآیند آموزشی، فراگیران از تدوین و اجرای فعالیت آموزشی و امکان فرصتی نو برای یادگیری رضایت داشتند و استقبال می‌کردند.

۱. تقویت مهارت‌های بالینی و حرفه ای دانشجویان پزشکی

۲. استفاده از فرصتهای یادگیری

حساس ساختن دانشجویان به شناسایی، نحوه پایش و پیگیری آسیبهای شغلی در صاحبان حرف و

مشاغل

از زمان اجرایی شدن عملیاتی پروژه تا زمان ثبت این مستند (۹۵/۸/۱) کارورزان معرفی شده به قطب در واحد طب کار آموزش دیده‌اند.

سطح نوآوری:

این فرآیند در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است

این پروژه مبتنی بر حیطه‌های تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی، استفاده از روشها و تکنیک‌های آموزشی و همچنین مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی قطب در راستای توسعه نوآوری آموزشی در سطح دانشگاه و مبتنی بر اهداف وزارت متبوع می باشد.